

DE SLECHTVALK.

VOGELWACHT UDEN E.O.

VOGELWACHT

UDEN E.O.

- Voorzitter: W. Janssen, Rechtestraat 26
Odiliapeel, tel. 04132-73625
- Secretaris: J.-W. Hermans, Beukenlaan 22
Odiliapeel, tel. 04132- 72777
- Penningmeester: J. v. Dommelen, Willemstraat 7
Uden, tel. 04132- 64430
- Bestuursleden: J.Verhoeven & P. van der Voort
- Bank: Rabobank Uden 15.49.30.989
Gironummer bank 1096522

„ DE SLECHTVALK ”

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

Redactie: M.Hoefnagels, H. de Jong, G. Verwoert,
J.-W. Hermans, J. Hermans & P. Noy.

Tekeningen: W. Janssen & G. Verwoert.

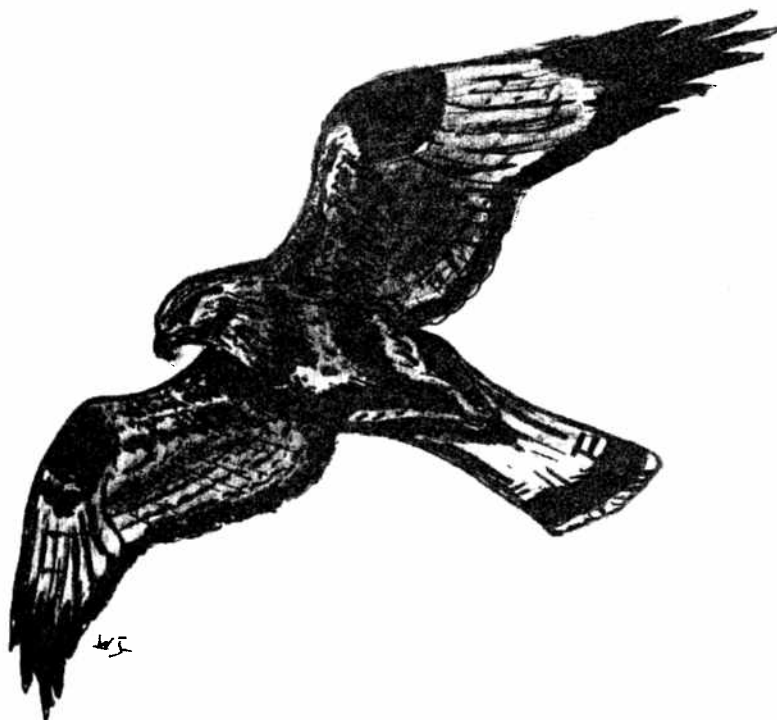
Copy voor het volgende nummer inleveren bij één van de
redactieleden voor 31 januari 1986.

NUMMER 3 1985

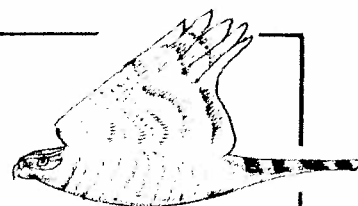
We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

Inhoud:

Mededelingen v.d. redactie	2
Mededelingen v.h. bestuur	3
De oeverswaluwenwand in wording	7
Hortend over Ameland	14
Vogel onder de loop	25
Persbericht	26
TV-cursus	28
(M)ooypolder	29
Een dagje vogelen	30
In gesprek met	33

MEDEDELINGEN: van de redactie:

- Kort overzicht -

Eindelijk is het er na jaren toch van gekomen, na verwoed schrijven en hopen, dat we op het Hemelrijk een kunstmatige oeverwalu-wenwand kunnen bouwen.

Meer hierover leest u in dit nummer.

Tevens hebben we een interview gehouden met een belangrijk lid in onze vereniging.

Het is alweer een tijd geleden dat een grote groep van onze leden afreisde naar het prachtige waddeneiland Ameland. Degenen die dit niet konden meemaken kunnen van dag tot dag toch een graantje meepikken, voor degenen die het geluk hadden zal het een leuke herinnering zijn.

De redactie hoopt dat u allen weer veel leesplezier zult hebben.

- Afscheid Jan -

Jan v. Dommelen heeft de redactie-pet aan de wilgen gehangen, om daarvoor in de plaats de pet van stuurgroep faunabeheer over te nemen van Chris v. Lieshout.

We hopen dat die hem even goed past!

Jan bedankt. Mogen we nog eens op je rekenen? als we copy of koppen nodig hebben?

- Aanvulling -

De redactie is-gelukkig-aangevuld met John Hermans en Peter Roy. Een frisse wind, wie weet wat dat oplevert. Het stencilwerk is voortaan in handen van de W.S.W.-Uden. We zijn ervan overtuigd dat dat een goede samenwerking wordt.

- 1986 !!! -

Rest ons nog jullie allemaal een heel goed, werkzaam en gezellig vogeljaar 1986 toe te wensen.

Bij ons leeft de wens dat al die gezamenlijk opgezette plannen en ideeën dit jaar ook gezamenlijk afgemaakt zullen worden. Als we er allemaal een voornemen van maken moet het lukken!

van het bestuur:

- Nieuwe leden -

Als nieuw lid heeft zich opgegeven:

Frank Kanters, Telefoonstraat 2, Venhorst; tel. 04925-1464.

- Brief van het ministerie -

Op onze brief d.d. 19-6-1985 (zie vorige Slechtvalk) gericht aan de minister van Landbouw en Visserij, dhr. Braks, omtrent 10 vogelsoorten die naar onze mening uit de jachtwet moeten, kregen wij het volgende teleurstellende bericht.

MINISTERIE VAN LANDBOUW EN VISSERIJ

DIRECTORAAT-GENERAAL LANDELIJKE GEBIEDEN EN KWALITEITSZORG

Directie Natuur, Milieu
en Fauna-beheer

BEZUIDENHOOTSEWEG 73
CORRESPONDENTIEADRES: POSTBUS 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE
TELEGRAMADRES: LANDVIS
TELEXNUMMER 32040
TELEFOONNUMMER 070-79 3911

(bereikbaar met tram- en buslijnen via station Den Haag Centraal)

AAN
Vogelwacht Uden e.o.,
p/a J.W. Hermans,
Beukenlaan 22,
5409 AS ODILLIPEEL.

Uw kenmerk

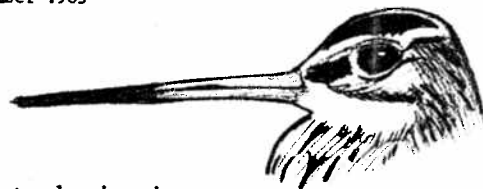
Uw brief van
19-6-1985

Ons kenmerk
NMF/F 85-7193

Datum
28 november 1985

Onderwerp
Overbrenging van vogelsoorten
van de Jachtwet naar de Vogelwet.

Bijlage(n)

Naar aanleiding van Uw bovenvermeld schrijven deel ik U het volgende mede.

In de memorie van toelichting bij het voorstel tot herziening van de Vogelwet dat inmiddels is ingediend bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal (kamerstukken II, 18969) zijn in hoofdstuk III van het algemeen gedeelte de voornemens van de regering uiteengezet met betrekking tot de afstemming van de Vogelwet en de Jachtwet. Met name wordt uiteengezet dat een voorstel tot wijziging van de Jachtwet in voorbereiding is op basis waarvan overheveling van soorten van de Jachtwet naar de Vogelwet kan plaatsvinden.

Thans immers zijn in artikel 2 van de Jachtwet de soorten die onder de werkingssfeer daarvan vallen precies opgesomd. Dat brengt met zich dat overheveling van soorten alleen kan plaatsvinden door een wetswijziging. In de memorie van toelichting is het voornemen kenbaar gemaakt om, indien de wetswijziging van de Jachtwet een feit is, de goudplevier, de poelsnip, het bokje, de roodhalsgans, de sneeuwgans, alle soorten zaagbekken en alle soorten eenden over te brengen van de werkingssfeer van de Jachtwet naar die van de Vogelwet. Uitgezonderd van de eenden zijn de wilde eend, de winter-taling, de slobbeend, de pijlstaart, de smient, de tafeleend, de kraakeend, de toppereend en de kuifeend.

Van de meeste door U genoemde soorten bestaat voorshands, mijnerzijds niet het voornemen deze over te hevelen van de Jachtwet naar de Vogelwet.

Bij overhevelingen van soorten vindt toetsing plaats aan de volgende criteria:

a. De mate van bedreiging of schaarste van een soort;

- b. De mogelijkheden voor jachthouders om met betrekking tot een soort een actief beheer te voeren, zulks zowel met het oog op voorkoming en bestrijding van schade als met het oog op de instandhouding van een soort. Deze instandhouding stoelt op de verplichting, neergelegd in artikel 19 van de Jachtwet tot het in stand houden van een redelijke wildstand of bij het ontbreken daarvan, tot het bereiken daarvan.
- c. De wens van de jachthouders om een soort te bejagen.
- Indien niet aan deze criteria wordt voldaan is er geen aanleiding om tot overheveling te besluiten.

DE MINISTER VAN LANDBOUW EN VISSERIJ,

Met vriendelijke groet,

Het blijkt eens te meer dat vogels van ondergeschikt belang zijn als er geld mee gemoeid is.

- Oeverzwaluwenwand -

Elders in dit nummer ziet u een uitgebreid verhaal over de oeverzwaluwenwand. Bij deze roept het bestuur u op om mee te werken aan de totstandkoming van de wand. De plannen zijn eerdaags rond en wordt een begin gemaakt met de bouw. Met inzet van iedereen is dit haalbaar, laat niet 5 mensen zich ten barste werken, help mee!!

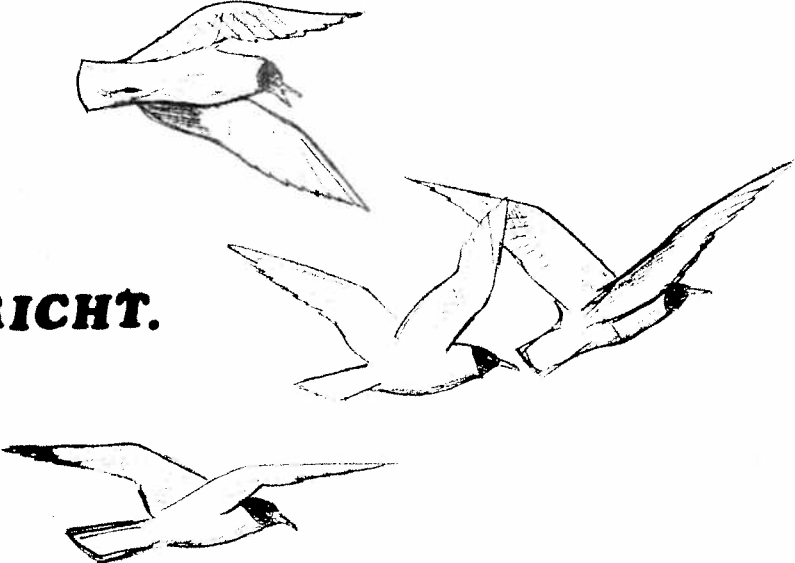
- Huisvesting -

Het definitieve einde van ons onderkomen 'de Horst' is gekomen. Het bestuur is al maanden bezig om een nieuw onderkomen te zoeken, echter tot nu toe zonder resultaat. Diverse brieven aan de gemeente mochten ook niet baten. Het ideaal is om een fatsoenlijke ruimte (ca. 60 m²) te huren (of te kopen) waarin we een lezing, vergadering e.d. kunnen houden. Tevens moet het als opslag dienen voor al ons materiaal.

Als er suggestie's e.d. zijn, neem dan contact op met een van de bestuursleden.

- Ontwerp nieuwe Vogelwet -

De Minister van Landbouw en Visserij heeft een ontwerp voor een nieuwe Vogelwet ingediend in de Tweede Kamer. Vogelbescherming heeft tegen dit ontwerp grote bezwaren, vandaar dat ze het volgend persbericht verstuurd heeft:

PERSBERICHT.

Ontwerp Vogelwet ontvoooreikend voor de bescherming van de in het wild levende vogels.

"Vogels zijn nauwelijks beter af met de nieuwe wet". Dit stelde de direktuur van Vogelbescherming tijdens de persconferentie van Natuur en Milieu op 3 september. Onlangs leverden vier landelijke natuurbeschermingsorganisaties (Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, Stichting Kritisch Faunabeheer en Stichting Natuur en Milieu) uitvoerig commentaar op het ontwerp voor een nieuwe Vogelwet. Dit werd opgesteld ten behoeve van Vaste Commissie voor Landbouw van de Tweede Kamer die deze maand voorlopig verslag over het wetsontwerp zal uitbrengen.

De huidige Vogelwet, die in 1936 tot stand kwam, is gericht op de bescherming van individuele vogels en hun nesten tegen direct menselijk handelen. Dat is nu echter niet meer voldoende om vogels te beschermen. Zowel sterk veranderde inzichten omtrent natuurbescherming als internationale verplichtingen vormen de aanleiding tot een herziening van de Vogelwet. Daaraan heeft de Overheid nu meer dan 10 jaar gewerkt. Op 6 mei 1985 is het ontwerp eindelijk aan de Tweede Kamer aangeboden en onlangs is een begin gemaakt met de parlementaire behandeling.

Vogelbescherming en de andere natuurbeschermingsorganisaties moeten helaas constateren dat het wetsontwerp niet of nauwelijks de veranderde inzichten omtrent natuurbescherming tot uitdrukking brengt. De bescherming van leefgebieden komt in het ontwerp niet aan de orde ondanks het feit dat het verloren gaan van leefgebieden de belangrijkste bedreiging van de vogelwereld vormt en diverse internationale regelingen tot biotoopbescherming oproepen. Ook het soortenbehoud, waarbij de overheid een actieve rol zou moeten spelen, komt in het wetsontwerp niet aan bod. Daartoe moet onder meer een Vogelfonds in het leven geroepen worden dat het behoud van Vogelwet-soorten bevordert. Een dergelijk fonds zou zich ook kunnen bezighouden met schade veroorzaakt door Vogelwet-soorten.

In hoeverre gevolg is gegeven aan de wens van de Kamer om te komen tot afstemming van Vogelwet en Jachtwet is niet verificerbaar want de aangekondigde wijziging van de Jachtwet is niet tegelijkertijd met dit ontwerp aan de Kamer aangeboden. Verder blijft het mogelijk om diverse beschermde vogels als kooivogel te houden, een aantal soorten als siervogel te houden, de slechtvalk en de havik als jachtvogel te gebruiken en kievitseieren te rapen, hoewel de naleving van daarmee gepaard gaande regelgeving nauwelijks valt te controleren. Bovendien zijn deze uitzonderingsbepalingen deels in strijd met internationale verplichtingen die Nederland is aangegaan. Vogelbescherming en de andere organisaties menen dat deze uitzonderingen op de algemene bescherming moeten worden afgeschaft. De Vogelwet 1936 zal, afgaande op het huidige wetsontwerp, nauwelijks worden verbeterd. Dat is, ook gezien de lange voorbereidingstijd, meer dan teleurstellend.

- Terugmelding -

De volgende terugmelding mochten wij ontvangen:

WIJ DANKEN U VRIENDELIJK VOOR DE GEGEVENS VAN DEZE GERINGDE VOGEL. MOCHT U EEN FOUT VINDEN IN UW GEGEVENS, WILT U DIE DAN VERBETEREN EN HET HELE FORMULIER NAAR ONS TERUGSTUREN?

VOGELTREKSTATION ARNHEM - POSTBUS 40 - 6666 ZG HETEREN

RINGNUMMER... ARNHEM . 1033646
VOGELSOORT... SPERWER
Ring niet ingezonden / geen soortbevestiging door melder

GESLACHT... Vrouw
LEEFTIJD... Vogel bij ringen nog nestjong/kuiken/niet vliegvlug
3 levende jongen in nest/broedsel op de ringdatum

RINGDATUM... 06 07 1984

RINGPLAATS... GROESBEEK
GELDERLAND
NEDERLAND/NETHERLANDS/PAYS-BAS (HOLLAND)
COORDINATEN... 51.46 N 05.56 E

VINDDATUM... 17 11 1985

VINDPLAATS... MILL
NOORD-BRABANT
NEDERLAND/NETHERLANDS/PAYS-BAS (HOLLAND)
COORDINATEN... 51.41 N 05.47 E
CONDITIE... NIET VERS DOOD ;
HOE/WAARDOR... VERKEERSSLACHTOFFER ;

COMMENTAAR...

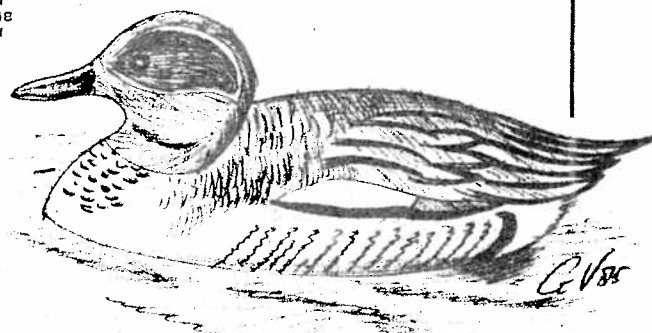
AFSTAND : 14 km RICHTING : 228 graden VERSTREKEN TIJD : 500 dagen
ref. 201185

RINGER
055

MELDER

BURGERS J.
VORDENSEWEG 86
7255 LE HENGLO (GLD.)

JAN VERHOEVEN
KASTANJEWEG 42
5401 JP UDEN

De oeverzwaluwenwand

in
wording.

Algemeen.

Het zal bij iedereen bekend zijn dat reeds vele jaren oeverzwaluwen broeden op de zandafgraving het Hemelrijk, gelegen tussen Volkel en Odiliapeel. Reeds vele jaren is Vogelwacht Uden bezig om dit te behouden. Op 1 januari 1986 moest nl. het Hemelrijk opgeleverd worden door de zandafgraver van de gemeente Uden. Wat zou er daarna gebeuren met de oeverzwaluwen?

De gemeente Uden was al geruime tijd bezig om de plas aan een particulier te verhuren. Uiteindelijk bleven er twee serieuze kandidaten over. Eén van hen, Ton Derks, nam contact op met het bestuur van de Vogelwacht. Ton bleek een vurig voorstander te zijn voor een oeverzwaluwenwand en het gesprek wat hierdoor ontstond verliep dan ook zeer positief.

Wij waren een van de eersten die vernamen van Ton dat de gemeente Uden de plas aan hem verhuurd had.

Hierdoor is de weg vrijgemaakt om een oeverzwaluwenwand aan te leggen. Geen gewone, maar een kunstmatig gemaakte wand. Hierover straks meer. Hoe is dit echter allemaal begonnen?

Geschiedenis.

- In mei 1980 werd een oproep van ons geplaatst in het Vogeljaar. Hierin werd gevraagd om meer informatie over de oeverzwaluw en of er mogelijkheden waren om een meer permanente oeverzwaluwenwand te maken. Het bleek toen al dat een eventuele wand binnen 2-3 jaar veranderd was in een hoop zand waar de oeverzwaluw niet meer in kan broeden.
Hierop kwamen niet zo veel reacties. Wel werd de naam van dr. Otto Sieber genoemd, een Zwitser die nogal wat onderzoek gepleegd heeft naar het broedgedrag van oeverzwaluwen.
- Op 22 maart 1981 verstuurden wij de eerste brief aan de gemeente Uden met het verzoek om "bij de inrichting van dit gebied als recreatieoord een gedeelte van de steile wand te behouden." Vele brieven zouden nog volgen.
- Op 28 mei 1981 wederom een brief gestuurd naar de gemeente Uden. Hierin stond vermeld dat het gebied van groot belang is voor de vogelstand en om dit duidelijk te maken waren er inventarisatielijsten bijgedaan van vogelsoorten die er toen broedden (40 soorten waaronder kleine plevier en rietgors) en soorten die er waargenomen waren (77 soorten waaronder b.v. slobbeend, brilduiker, tureluur, kluut en roodhalsfuut.)
- Op 17 november 1982 kregen wij een brief van de Universität Bern (Zwitserland) waaraan dr. O. Sieber werkt. Bij de brief zat een heel verhaal over hoe in Zwitserland een proef genomen is om een kunstmatige oeverzwaluwenwand te maken. Zij gingen uit van het lagen-systeem. Eerst een laag beton, dan een laag zand waarin de oeverzwaluw kan broeden. Een idee was geboren.
- Op 27 januari 1983 is een lange brief gestuurd aan de gemeente Uden met daarbij een uitgewerkt plan van het Hómelrijk zoals wij dat wenselijk achtten. Gevraagd werd of bij de inrichting van het gebied rekening gehouden kon worden met ons plan.
Ook het Vogeljaar poogde met behulp van een brief de gemeente

bewust te maken van het belang van dit plan.

Tevens richtte de Partij van de Arbeid zich middels Marian Servaas met schriftelijke vragen tot de gemeente.

Al gauw kwamen wij echter tot de conclusie (middels gesprekken met diverse ambtenaren) dat dit niet haalbaar was. Wel werd de Vogelwacht in de gelegenheid gesteld om een steile wand voor 1983 zodanig in te richten dat deze geschikt was voor broeden (maar liefst 60 broedparen hebben we hier in gehad!)

- Op 3 juni 1983 verscheen op Duitsland 2 een film over een kunstmatig gemaakte oeverzwaluwenwand. De oeverzwaluw is nl. in Duitsland in 1983 uitgeroepen tot vogel van het jaar. Zij deden het anders dan de zwitsers. Ze maakten gewoon een dunne betonnen wand voor de oorspronkelijke wand met daarin pijpen gestort waar de oeverzwaluw doorheen kon. Dit leek ook zeer geschikt voor onze situatie, vandaar dat getracht werd om de vogelwerkgroep die dit gemaakt had te bereiken. Dit is echter een langdurige geschiedenis geworden.
- Op 5 december 1983 een brief gestuurd naar de gemeente afdeling groenvoorziening met daarin vermeld een nieuw voorstel onzerzijds. (Dit plan kan nu, dankzij Ton Derks, grotendeels uitgevoerd worden) Zie bijgevoegd plan.
- Op 26 april 1984 kregen wij een brief uit Duitsland. Daarin stond vermeld welke vogelwerkgroep de kunstmatige wand gemaakt had.
- Op 17 december 1984 kregen we een brief van de gemeente Uden met als mededeling:

"Bij de definitieve planvorming zal worden gezien of de strook (zie plan 5 december 1983, redactie) in zijn huidige vorm en op de huidige lokatie dient te blijven gehandhaafd. Het is niet mogelijk in dit stadium concrete toezeggingen te doen. Tevens achten wij het niet toelaatbaar dat nu reeds investeringen worden gedaan in betonnen proefwanden e.d. Hierdoor kwam alles op losse schroeven te staan, de gemeente was bezig om de plas te privatiseren en wilde zich op geen enkele manier vastleggen.

Er gebeurde een hele tijd niets totdat Ton Derks contact opnam met ons. Hierdoor is alles in een stroomversnelling gekomen.

Een aantal leden van de Vogelwacht zijn naar Duitsland geweest om daar de wand te bekijken. Wim Janssen heeft hier opnamen van gemaakt.

Kontakten werden gelegd met o.a. Vogelbescherming, dhr. Leys (Rijksinstituut voor Natuurbeheer) en redactie Grasduinen.

Wat staat er nu te gebeuren?

De oeverzwaluw (*riparia riparia*), slechts 14 gram zwaar, is een zwaluwensoort die horizontale gangen graaft in steile wanden. De gangen lopen iets op zodat de regen niet in de gang loopt. De gang varieert in lengte van 40 tot 160 cm. De vorm van de gang is niet rond maar elliptisch. De breedte bedraagt ongeveer 7 cm., de hoogte daarentegen is ca. 5 cm.

De nestholte: de breedte daar is ongeveer 15 cm., de hoogte 6 cm.

Rond 20 april arriveren de eerste oeverzwaluwen vanuit hun overwinteringsgebied, de Sahel. I.v.m. de droogte en waarschijnlijk andere soorten is de oeverzwaluw in 1985 sterk achteruit gegaan (gegevens dhr. Leys). Vandaar dat het aantal van 8 paar oeverzwaluwen wat in 1985 gebroed heeft op het Hemelrijk minimaal is (de wand was echter ook niet zo geschikt). De oeverzwaluwen broeden meestal 2 maal per seizoen. Het eerste legsel bedraagt ong. 5 eieren, het tweede 3-4 eieren. Na ongeveer 14-16 dagen komen de jongen uit het ei. De eieren worden door beide ouders bebroed. Na ca. 3 weken vliegen de jongen uit.

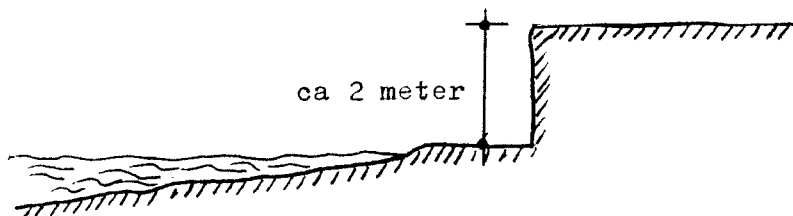
Hun voedsel bestaat uit insecten die al vliegend meestal boven water gevangen worden. Dat laatste is niet strikt een vereiste, echter boven water bevinden zich nogal wat insecten.

Wat wel zeer belangrijk voor de steile wand is dat deze een vrije aanvliegroute heeft. Zouden er bomen o.i.d. voor staan, dan komt de oeverzwaluw beslist niet.

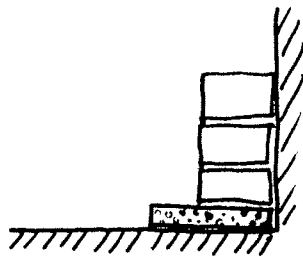
De wand moet ongeveer een hoogte van 2 meter hebben, slechts de bovenste 50-60 cm. worden gebruikt voor hun nestholten. Dit heeft te maken met de oorspronkelijke broedplaatsen van de oeverzwaluw. Dit waren uitgesleten rivier- en beekranden. Door overmatige regenval kan het peil van een rivier of beek zodanig stijgen dat deze bijna uit zijn bedding treedt. Vandaar dat de oeverzwaluw voorzichtigheidshalve bovenin gaat broeden. Hoe ^agan wij de wand nu maken?

De volgende tekst + schetsen geven daar wat duidelijkheid over.

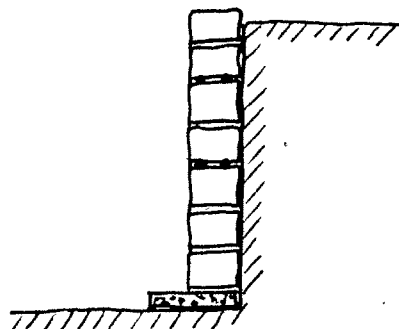
1. De oorspronkelijke wand wordt voldoende steil afgegraven.

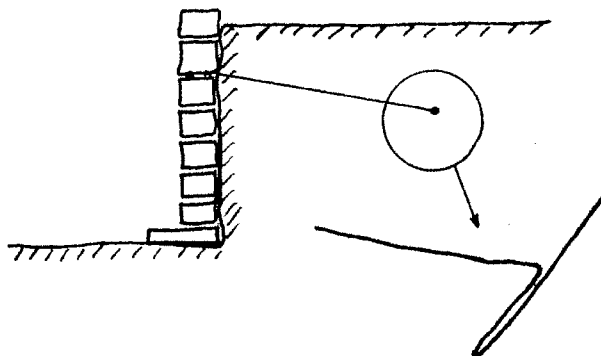
2. Onderaan leggen we eerst een laag betontegels, waarop de eerste rij betonblokken komt. Betonblokken zijn fabrieksmatig gemaakte blokken, voorzien van holten waardoor de steen licht is en dus gemakkelijk te verwerken.

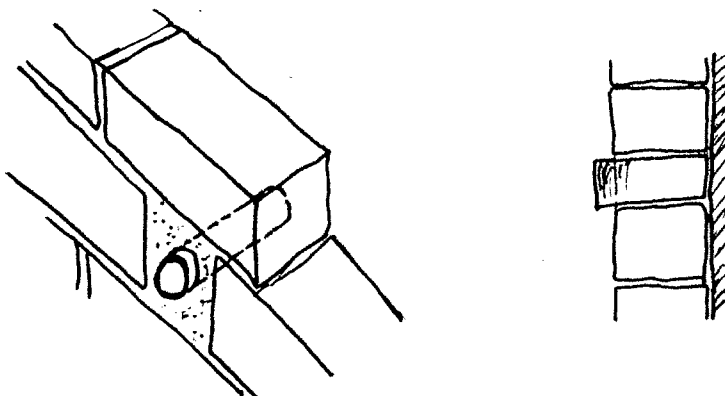
3. De wand wordt opgemetseld. In de horizontale voeg wordt wat wapening ingemetseld, zodat de wand stevigheid krijgt.

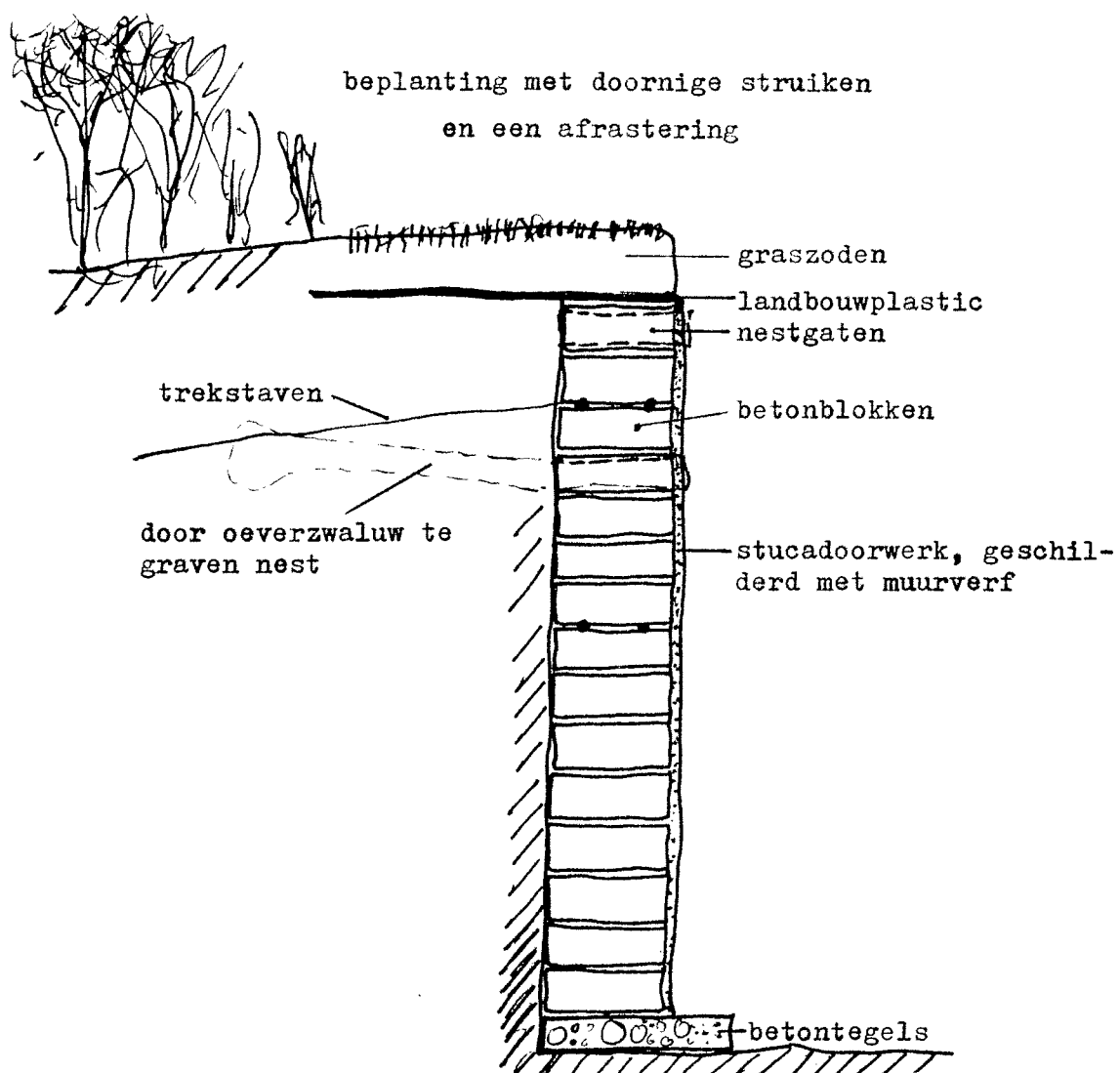
4. Hier en daar wordt een staaf ijzer naar achteren gegraven. Dit om te voorkomen dat door de druk van de grond de muur omver gedrukt wordt.

5. In de bovenste 60 cm. worden plastic pijpen $\varnothing$ 10 cm. ingemetseld. Deze zijn van tevoren echter wel met betonolie ingesmeerd, zodat men ze er naderhand gemakkelijk uit kan trekken. De lengte van de pijp is iets langer als de dikte van de betonblokken. In Duitsland hadden ze op een wand van ca. 25 meter 150 stuks pijpen ingestort. Dit komt neer op ca. 6 stuks per meter.

6. De bovenkant van de wand wordt afgedekt met een dikke laag plastic (ca. 2 meter breed), zodat het zand niet teveel vocht kan opnemen waardoor bij vorst de wand niet stukgedrukt kan worden. Op het plastic worden graszoden aangebracht. De verdere bovenkant wordt beplant met doornachtige struiken zodat het publiek niet bij de wand kan komen. De wand wordt aan de buitenkant bepleistert met een speciaal laag. Deze wordt i.v.m. een vriendelijk gezicht in een zandkleur geschilderd.

7. Wel wordt er een paadje aangelegd naar een observatiehut.

We kunnen dan van betrekkelijk dichtbij de oeverzwaluwen ongestoord gadeslaan.

Begin april moet de wand klaar zijn i.v.m. de komst van de oeverzwaluwen.

U begrijpt wel dat dit alles een heleboel geld gaat kosten, waarschijnlijk zo'n f. 3.000,--. Subsidiemogelijkheden zijn er maar weinig, vandaar dat elke gift van harte welkom is.

Het banknummer is: RABO Bank Uden 15.49.30.989 t.n.v. Vogelwacht Uden. De oeverzwaluw vliegt er hopelijk wel bij.

Dat het deze vogel niet voor de wind gaat blijkt wel uit de gegevens: in 1960 ca. 20.000-25.000 broedparen, in 1984 ca. 2.000-2500 broedparen, een forse achteruitgang dus. Waar mogelijk moeten wij deze vogel helpen.

HORTEND OVER AMELAND.

Hortend.....want de fietsen waren zo slecht,
Hortend.....want we keken onze ogen uit,
Hortend.....want de vluggen gingen te vlug en de langza-
men te langzaam,
Hortend.....want op z'n tijd moet je rusten, kletsen, eten
en slapen,
Hortend.....want soms kwam je niet meer bij van het lachen!
Lees het verslag van een stel Ameland-gangers. Er is niks van
gelogen - integendeel! En wie dat niet geloven wil: bekijk de
video-opnames van Wim en je vergeet nooit meer de knipoog van
Pieter jr. en de hand van Osse Wim! Veel plezier.

Verslag Zaterdag 12 oktober.

Op zaterdagmorgen 12 oktober om half zeven stonden 18 uitgeslapen vogelwachters op de markt van Uden. Dit jaar was de herfstvakantie gepland naar het waddeneiland Ameland.

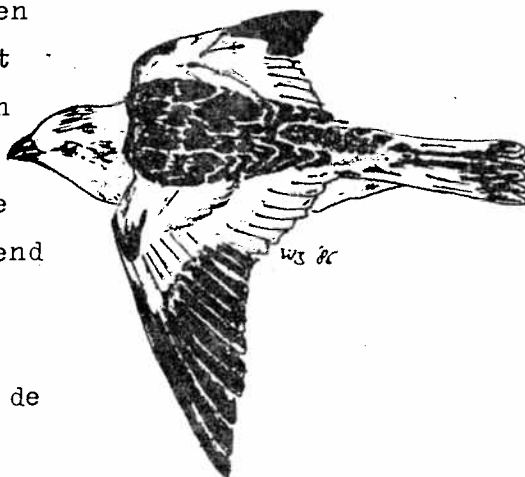
Via Oss ging de reis voorspoedig naar Holwerd. Na een klein kwartiertje wachten verscheen de veerboot en bracht ons naar Nes op Ameland.

Bij de friettent verhuren ze fietsen. De kwaliteit was navenant. Iedere dag ging er een fiets kapot (frietbakker houd je aan je frieten!) Wat niet kapot kon gaan was de jeugdherberg "De kleine Grie". Onze slaapverblijven werden voorheen gebruikt als bunker voor duitse officieren.

De jeugdherberg ligt ongeveer 500 meter van de Noordzee. Toen we de duinen over liepen was het eb. Voor ons lag een onafzienbare zandplaat met daarop toeristen én vogels. Nadat we op het rustige gedeelte van de zandplaat gelopen waren, kwamen we midden tussen de vogels te staan zoals aalscholvers en scholeksters. We betrapten ook nog een stuk of vijf zeehonden die ook van het heerlijke najaarszonnetje genoten op de zandbank. Toen ze ons zagen, doken ze het water in en bekeken ons nieuwsgierig op een veilige afstand. Het leken net oude mannetjes met een snor en een kaal hoofd.

De afgelopen vijf jaar zijn we ieder jaar naar een waddeneiland geweest, maar hadden nog nooit zeehonden in het wild gezien. Wellicht is dit een teken dat de Waddenzee schonder wordt?

Hier staat tegenover dat midden op het natuurgebied "het Oerd" tegenwoordig een boortoren staat en ongeveer twee kilometer uit de kust nog een. Bijna ieder uur van de dag vliegt een helicopter aan en af naar de booreilanden. Dit komt de rust in dit vogelparadijs niet ten goede!

Voordat we het wisten was de dag voorbij en na een slaapmutsje in Hollum rolden we tevreden het bed in.

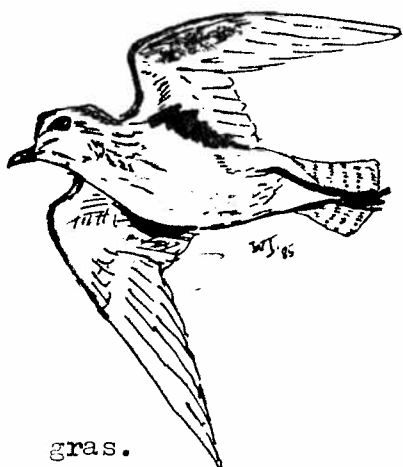
Roel Koopmans.

Zondag 13 oktober.

Na een zeldzaam rustige nacht en een stevig ontbijt zijn we klaar om er op uit te trekken. Nou ja, bijna klaar. Eerst nog enkele fietsen repareren en dan kunnen we op pad.

Vandaag staat het Oerd op het programma. We hebben dus nog een flinke tocht voor de boeg. Onderweg zien we een kiekendief, torenvalk, goudhaantjes die ons om de oren vliegen en veel tegenliggers.

Niet alleen tegenliggers, ook tegenvallers: de ene na de andere "koffie klaar" gelegenheid blijkt nog gesloten te zijn. En we hebben nog wel zo'n zin. Eindelijk komen we bij een café dat bijna open is, 15 minuten geduld, maar dan kunnen we ook genieten van een lekkere kop koffie of warme chocolademelk. Daarna vervolgen we onze tocht en na wederom een (lunch)pauze én een leuke band komen we bij het Oerd aan. Fietsen stallen is hier geen probleem en fiets op slot zetten is al helemaal niet nodig (als dat tenminste werkt). Een verstandig iemand zal het wel uit z'n hoofd laten deze fietsen weg te halen.

gras.

We maken een flinke wandeling in het Oerd, lange de N.A.M. waar de goudhaantjes zich allerminst aan schijnen te storen. Even verderop zitten een aantal kepen: voor niets en niemand bang. Wim kan ze met zijn videorecorder vastleggen zoals hij wil, en dat op slechts 1 meter afstand! Verder lopend zien we zeeaster, havikskruid, lansoor, slijkgras en engels

Na een rustpauze komen we uit bij het uitzichtspunt, vanwaar je inderdaad een schitterend uitzicht hebt over Ameland, de Waddenzee en de Noordzee. Het is het hoogste punt van Ameland (20 m)

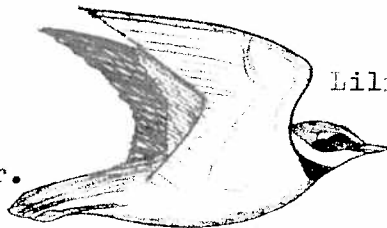
Voor ons is een vogel opgevlogen: een velduil! Hij maakt een mooie vlucht voor ons en we kunnen hem daarna als op een plaatje door de telescopen bewonderen. We pikken meteen een overvliegende aalscholver mee en enkele van ons ook nog een klap-ekster.. Vanaf het uitzichtspunt lopen we terug naar de fietsen en dan weer richting Hollum. Onderweg nog eens langs de fietsenboer in Nes. Pieter jr. is het banden plakken beu en Willemien de hoge fiets.

De terugweg gaat langs het wad. Er wordt stevig doorgetrapt. Om 6 uur moeten we immers terug zijn bij de jeugdherberg willen we vanavond iets warmes te eten hebben.

Even uitpuffen, wassen en eten, bijhalen, eten, eten, eten... Na afloop een gratis glazenconcert, gevolgd door een goochelvoorstelling van Wim Janssen.

De dorstigen onder ons besluiten om een café in Hollum te bezoeken. Daar wordt flink wat leven in de brouwerij gebracht, en de truc met de 3 glazen kennen we nu allemaal!?!]

Martien wil ook goochelen: drinken voor twee en bij het afrekenen zichzelf niet meetellen. Jammer, maar die truc hebben we door. Onderweg naar de jeugdherberg wordt nog even een friet-tent leeggetoverd en dan kunnen we gaan slapen, maar eerst wordt er nog even gezongen voor de jarige Wim en dat mag/moet gehoord worden.

Lilian Bonniers.

Maandag 14 oktober.

In de allervroegste uurtjes hebben we de verjaardag van Wim gememoreerd. Daarna was het voor de meesten lang slapen en dus.... snel ontbijten, want we wilden op tijd bij de boswachterij in Nes zijn.

Natuurlijk moest er eerst weer geplakt worden en hadden we nog al eens oponthoud omdat de ketting van Ivo's fiets onwillig was. Onderweg zagen we nog een lichte buizerd.

De excursie door het kleine bos was zeker de moeite waard, mede dankzij de gids van S.B.B. die ons ongemerkt steeds verder van onze fietsen lokte. Jammergenoeg hadden de meesten van ons de luister-oren vergeten of waren zo moe dat er weinig aandacht voor

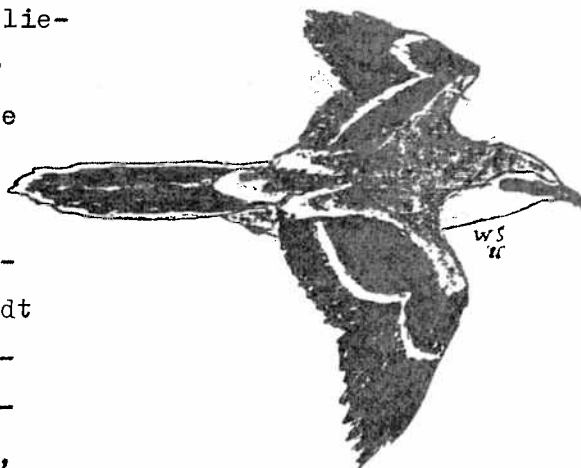
de goeie man opgebracht kon worden.(zie video!)

Het amelandse bos is een bos met een lange omloop,d.w.z. dat het ettelijke jaren duurt eer het bos aan vernieuwing toe is. In oorsprong ook een vrij monotoon bos:veel grove den en spar. Maar S.B.B. is nu bezig om het geheel langzaam om te vormen tot een gevarieerder,maar ook meer bij de omgeving passend bos. Omdat door de zoute wind de bosrand steeds verder 'oprolde', is nu ook een nieuw soort den aangeplant,die al snel kegels draagt,zich dus ook snel verspreidt.

In het bos ligt ook een stuk op delta-hoogte. Als er eens een springvloed komt van ongekende hoogte en het eiland loopt onder,dan kan men zich hier in veiligheid stellen.

Een heel mooi stukje is het pad door de Briksduinen. Op het hoogste punt aangekomen-onderweg snoepend van de laatste lekkerre bramen- heb je een prachtig uitzicht over een natuurterrein met kleine meertjes en duintjes: het Hagedoornveld. Een gebied, rijk aan broedvogels w.o. allerlei eende-soorten,wulp,scholekster en kiekendief. Ter afsluiting gingen we nog langs het Rode Hek (een duidelijke plaats voor afspraakjes!) Toen vlug op de fiets en naar de koffie met brood,vis of net wat je kiezen wilde.

's Middags hoefde er (bijna) niet meer gelopen te worden. De zon straalde toen we ons meldden bij de 'Watergeus' .Alleen... het reu waarop de schipper kon zien dat we echt met z'n allen mee wilden varen was door, u raadt het al.....Jan-Willem vergeten! Nou kun je op zo'n eiland niet gauw de zaak bedonderen, dus we mochten mee!! De schipper was een toffe kerel. Alle nieuwsgierigen waren in zijn stuurhut welkom. Nou,dat lieten we ons geen twee keer zeggen! Onderweg hadden we een duidelijk zicht op de garnalenvangers die hun vangst meteen in grote ketels kookten. Platvis wordt op een speciale manier gevangen: er wordt met stokken op het water geslagen,

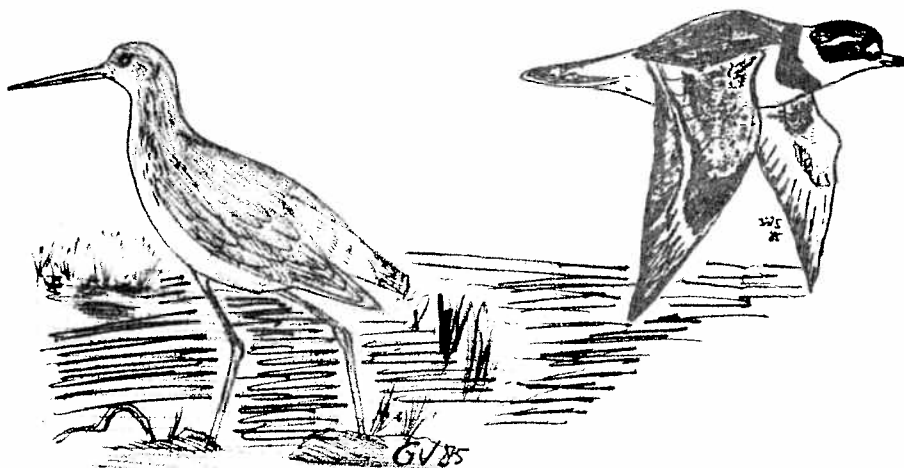
zodat de vis van de bodem omhoog komt en dan wordt hij snel opgeschept. Een eigenaardig gezicht, mensen die in het water slaan. Na een flinke tocht kwamen we bij de robbenbank. De motor werd op fluisterstand gezet, de monden gingen stijf dicht en warempel ja!! daar lagen ze, lekker lui in de zon of spelend in het water. Onze rekenmeesters wisten te vertellen dat het er 22 waren. Tegen de stralen van de laagstaande zon een pláátje, om heel zuinig op te zijn!

Verder naar de schelpenbank, een bank in de Waddenzee volgespoeld met schelpen. De boot werd simpelweg vastgevaren. Een ladder buitenboord en klauteren maar. Beneden gekomen bleek het lopen te zijn geblazen, want anders zakte je weg in de vette slik. Gina heeft het geweten, die maakte een mooie zwarte smak! De schelpen lagen op en over elkaar, het knisperde onder je voeten. Vogels lieten zich niet zien, jammer.

Terug naar de aanlegplaats. Opeens lijkt het bovendek uitgestorven. Geen vogelaar meer te zien. Waar zijn ze toch? In de hut van de kapitein! Even proberen... "ze zeggen dat er een parelduiker zit". Het lukt! Het lijkt of de kerk uitgaat! En dan zien we de grote jager!

Toen als een razende naar de jeugdherberg. De langzame fietsers waren het eerst weg, kwamen bijna het laatst aan. Een extra toetje voor de jarige en "nog even uilen kijken" besloot deze mooie dag.

Margreet.

Dinsdag 15 oktober. De verplichte snipperdag.

Voordat de grootste hoop vogelaars uit bed was, waren er toch al een paar vroeg op: om 5.30 uur, zeiden ze. En na de goede maaltijd ging ieder zelf bepalen waar en hoe hij ging. Er werd gefietst en gewandeld over het hele eiland. Zelfs van Hollum tot achter in het Oerd.

Allerlei soorten vogels hebben we gezien: zelfs de Jan van Gent en de blauwe kiekendief (mannetje). En zo nog heel wat meer zeldzame exemplaren.

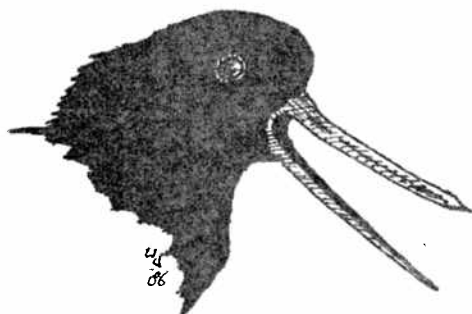
Voor de avondmaaltijd wordt er heel wat afgebuurt over het vogelen. Na goed gegeten te hebben wordt er door enkelen gedoucht. Daarna babbelen met koffie en pils, ofwel: gezellig nabuurtten.

Willy Bergmans.

Dinsdag 15 oktober. Aanvulling uit een andere groep.

Dinsdagmorgen verlieten Margreet, Roel, Simon, Gina en Jan-Willem al wandelend de jeugderberg. Ons eerste doel was Hollum; hier is nl. de oudheidkamer gevestigd van Ameland. Een kaak van een walvis sierde de ingang van het gebouwencomplex. In één gebouw werd de legende verteld hoe de naam Oerd (het natuurgebied op het eiland) ontstaan is. Dit verhaal was al verteld door Fred, doch met zoveel ophef dat wij er aan gingen twijfelen. Het verhaal speelde zich een hele tijd geleden af op het eiland Ameland. Er leefde een schippersvrouw die op een dag de droeve tijding te horen kreeg dat haar

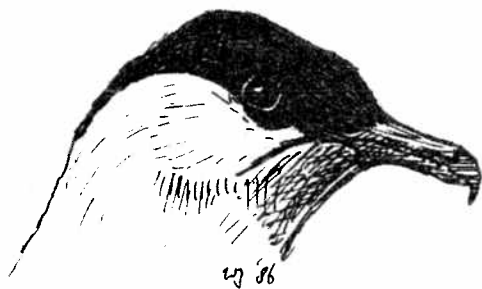

man op zee verdronken was. De vrouw had één zoon, genaamd Sjoerd. Sociale wetten e.d. waren er toen nog niet, van daar dat ze het niet breed hadden. Zoonlief nam dan ook op jonge leeftijd het besluit om ook de zee op te gaan. Het vrouwtje bleef helemaal alleen achter. Om toch aan de kost te komen besloot ze om te gaan juttten. Ze bond op stormachtige avonden een lantaarn aan de staart van een geit en liet deze langs het strand lopen ter hoogte van wat nu Oerd heet. De schippers op zee dachten dat dat een vuurtoren was en waren hun oriëntatie kwijt. De schippers sloegen daardoor stuk op het strand, waarna het vrouwtje ging juttten. Zo gebeurde het ook dat het schip van haar zoon op het strand gesmakt werd. In het maanlicht zag ze haar zoon verdrinken en riep luidkeels Sjoerd, Sjoerd en de echo weerklonk "oerd, oerd".....

Na dit bezoek was het tijd om de natuur in te trekken, eerst langs het was waar o.a. een tapuit te zien was en ontzettend veel bonte pieten(scholeksters). Daarna staken we het eiland over om richting strand te gaan. Het eiland is bij Hollum niet zo breed, enkele kilometers, zodat je gemakkelijk van wad naar strand kunt lopen. Onderweg kruiste een grote groep kepen ons pad. Deze vogels waren gedurende ons verblijf telrijk vertegenwoordigd. Het zal deze winter waarschijnlijk dan ook niet moeilijk zijn om deze soort in nederland waar te nemen. Ook het mannetje van de blauwe kiekendief liet zich goed zien evenals de velduil, een toch wel zeldzame uilensoort in nederland. In de duinen werd gerust en daarna werd de richting jeugherberg aangehouden. Aan een leuke maar vermoeiende wandeling was een einde gekomen.

Jan-Willem.

Woensdag

Helaas alweer de laatste dag op dit mooie eiland. Deze dag moet je daarom naar mijn mening goed benutten. Om 6.30 uur vertrokken wij (Ivo, Jan, Wim, Pieter jr., René en Jan-Willem) al richting het strand. Ons doel was om

nog enkele Jan van Genten langs te zien trekken. Het waaide niet zo hard die dag vandaar dat ze niet vlak bij de kust langskwamen. Echter ver op zee waren er enkele te zien. De ouden met hun gelige kop en zwarte vleugelpunten, de jongen met bijna zwarte vleugels of zelfs nog bruin bevlekt.

Wie zich echter wel goed liet zien was een visdiefje. Twee meter van ons vandaan gaf deze een voorstelling weg in het vergaren van voedsel. Al biddend langs de kustlijn tuurt deze vogel naar wat eetbaars. Zodra ze dat zien vliegen ze er als een pijl op af. Wat is het echter al weer gauw ontbijttijd. Dan begint het gesjouw pas: bagage inpakken. Simon bleef bij de bagage die door een taxi werd opgehaald. De rest fietste rustig naar Nes toe, alwaar wij deze 'krakken' achterlieten. Nog even snel een bezoek brengen aan het Natuurmuseum waar vele soorten vogels opgezet te zien zijn die wij de afgelopen dagen gelukkig in de vrije natuur hebben gezien.

En ja, dan komt toch de tijd dat je het eiland vaarwel moet zeggen, vaarwel, maar hopelijk maar tijdelijk. Het is een bezoek meer dan waard.

De terugreis verliep niet zo voorspoedig. Een file bij de Woeste Hoeve hield ons een hele tijd vast. Vandaar dat het geplande etentje met z'n allen helaas niet door kon gaan. Enkelen van ons hebben echter heerlijk gegeten op z'n italiaans.

Zo kwam een einde aan een wel zeer geslaagde excursie naar het waddeneiland Ameland. We kijken weer reikhalzend uit naar het volgend jaar.

Jan-Willem.

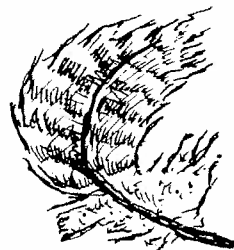
- Van Fred lenen we een klein stukje uit zijn verslag: "Wij maakten 's avonds zelf de hemel in een café; ons wim moest weer z'n zakdoek pakken om z'n (lach)tranen op te vangen. De zakdoek van een ander kreeg zomaar een gaatje....." "Via foto's, zeer goede dia's, maar vooral dankzij bijna professionele video-opnamen werd Ameland én enkele vogels op de reünie in Oss weer levend gemaakt. Dat ons wim de achterkant van het gelijk wilde bewijzen kregen wij heel goed in beeld. Vogelen en gezelligheid horen dan ook bij elkaar. Dankzij Vogelwacht Uden dus voor drie osse-naren weer een plezierige en vogelrijke herfstvakantie.

Wat willen we nog meer??? Doeg.

Op een kluut.

Een kluut verklaart te Kloetinge:
"Bij geen van mijn ontmoetingen heb ik van iemand ooit vernomen hoe kluten aan hun kleintjes komen. Men stuurt ons steeds op dit gebied nog met een kluutje in het riet.

Op een stormmeeuw.

Een stormmeeuw die bij windkracht 9 te Harderwijk was opgestegen bleef lang bijzonder goed in vorm, maar toen de opgestoken storm ging luwen op de Veluwe moest hij vanzelf wel meeluwen.

Vogelwaarnemingen herfstexcursie.

vrijdag 12 okt. 1985		dinsdag 15 okt. 1985	
38. strandleuwerik 39. rupsput 40. kee 2. grietemeew 2. koolmeew 42. blauwe kiekendief 43. kopersnik 5. bergeend 6. noorse stern, visdief 7. kleine mantelmeew 9. eiderend 9. witte kwikstaart 10. wulp		44. zwarte roodstaart 45. hollenkduif 46. goudplevier 1. rotskruis 2. zilvermeew 3. smient 4. koolmeew 5. scholekster 6. kee 7. kopersnik 8. grote mantelmeew 9. drieteenstrandloper 10. rosse grutto 11. paarse strandloper 12. eiderend 13. wilde eend 14. bonte strandloper 15. bergeend 16. kluit 17. zilverplevier 18. fazant 19. ekster 20. blauwe kiekendief 21. zwarte kraai 22. torenvalk 23. sperwer 24. spreeuw 25. graspieper 26. grote lijster 27. goudhaantje 28. wulp 29. merel 30. valdeleuwerik 31. roodborst 32. sijs 33. geelgors 34. koolmees 35. kluit 36. goudplevier 37. stormmeew 38. wink 39. houtduif 40. overpieper 41. neerkroet 42. tuurleu 43. steenloper 44. watersnip 45. rietgors 46. aalscholver 47. blauwe reiger 48. brandgans 49. witte kwikstaart 50. witgatje 51. winterkoning 52. zwarte ruiter 53. baardmannetje 54. visdiefje 55. bontbekplevier 56. grote jager	
vrijdag 13 okt. 1985		woensdag 16 okt. 1985	
1. putter 2. kroonling 3. kee 4. zilvermeew 5. koolmeew 6. grote lijster 7. scholekster 8. koolmees 9. zwarte kraai 10. grote mantelmeew 11. kluit 12. graspieper 13. wink 14. koolmees 15. valdeleuwerik 16. zilverplevier 17. bergeend 18. bonte strandloper 19. watersnip 20. rotskruis 21. wulp 22. witte kwikstaart 23. goudhaantje 24. sperwer 25. kopersnik 26. kramsvogel 27. blauwe kiekendief 28. ekster 29. fazant 30. spreeuw 31. torenvalk 32. roodborst 33. geelgors 34. houtduif 35. watersnip 36. boerenwalw 37. aalscholver 38. winterkoning 39. valdull 40. aalscholver 41. fuut 42. kleine mantelmeew 43. bruine kiekendief 44. blaakster 41. rosse grutto 42. kruit 43. rietgors		1. sijs 2. torenvalk 3. kopersnik 4. goudhaantje 5. spreeuw 6. roodborst 7. kramsvogel 8. zwarte kraai 9. Jan van Gent 10. drieteenstrandloper 11. visdiefje 12. koolmeew 13. zilvermeew 14. kee 15. grote mantelmeew 16. kleine mantelmeew 17. eiderend 18. scholekster 19. fuut 20. graspieper 21. rotskruis 22. merel 23. neerkroet 24. blauwe kiekendief 25. zilverplevier 26. waterl 27. winterkoning 28. koolmees 29. geelgors 30. goudplevier 31. wulp 32. koolmees	
vrijdag 14 okt. 1985		vrijdag 15 okt. 1985	
1. graspieper 2. wink 3. valdeleuwerik 4. torenvalk 5. houtduif 6. wulp 7. scholekster 8. wilde eend 9. goudplevier 10. kee 11. koolmees 12. koolmees 13. spreeuw 14. grote mantelmeew 15. zilvermeew 16. buizerd 17. koolmees 18. witte kwikstaart 19. kopersnik 20. goudhaantje 21. merel 22. ekster 23. sijs 24. roodborst 25. vlaamse gaai 26. grote bonte specht 27. kramsvogel 28. blauwe kiekendief 29. winterkoning 30. smient 31. zilverplevier 32. sperwer 33. aalscholver 34. tuurleu 35. overpieper 36. bonte strandloper 37. bergeend 38. rosse grutto 39. eiderend 40. rotskruis 41. fuut 42. kleine mantelmeew 43. stormmeew 44. grote jager 45. blauwe reiger 46. fazant 47. kluit 22. zeshonden.		57. boerenwalw 58. winterkoning 59. rupsput 60. roodhalsfuut 61. kleine rietgans 62. bruine kiekendief 63. huismus 64. valdull 65. Jan van Gent 66. bonte kraai 67. pipmees 68. waterl 69. kleine mantelmeew 70. grote gele kwikstaart 71. koolmees 72. grutto 73. koolmees 74. kramsvogel 75. kluit 76. dodard 77. fuut 78. ramsul woensdag 16 okt. 1985 1. sijs 2. torenvalk 3. kopersnik 4. goudhaantje 5. spreeuw 6. roodborst 7. kramsvogel 8. zwarte kraai 9. Jan van Gent 10. drieteenstrandloper 11. visdiefje 12. koolmeew 13. zilvermeew 14. kee 15. grote mantelmeew 16. kleine mantelmeew 17. eiderend 18. scholekster 19. fuut 20. graspieper 21. rotskruis 22. merel 23. neerkroet 24. blauwe kiekendief 25. zilverplevier 26. waterl 27. winterkoning 28. koolmees 29. geelgors 30. goudplevier 31. wulp 32. koolmees	

VOGEL ONDER DE L O E P

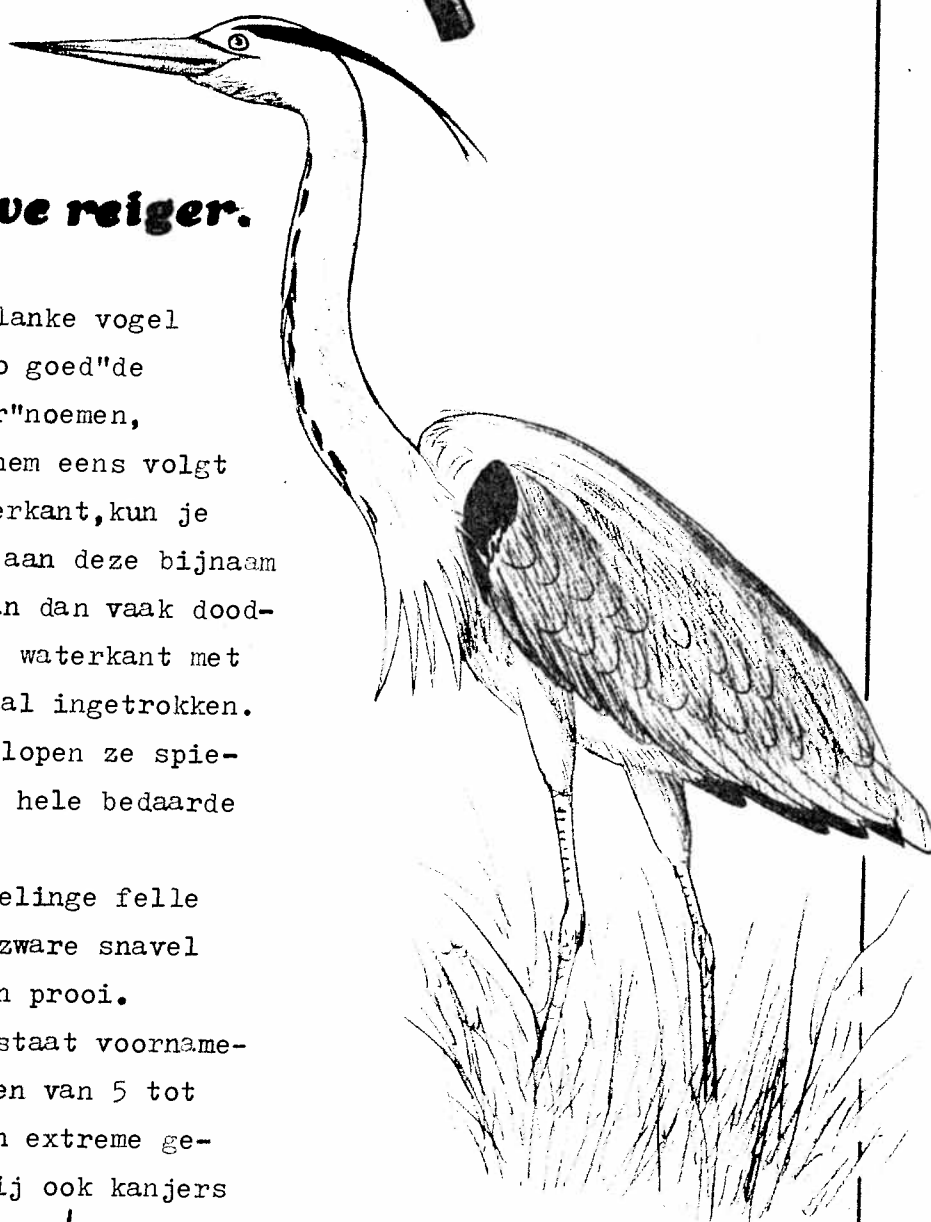

De blauwe reiger.

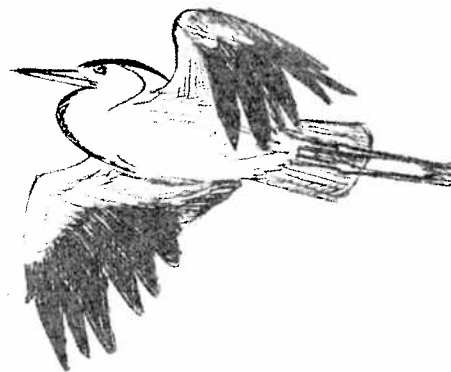
Deze grote slanke vogel kun je net zo goed "de blauwe visser" noemen, want als je hem eens volgt langs de waterkant, kun je zien hoe hij aan deze bijnaam komt. Ze staan dan vaak doodstil langs de waterkant met de nek helemaal ingetrokken. Maar meestal lopen ze spiedend rond, met hele bedaarde passen.

Met een plotselinge felle stoot van de zware snavel grijpen ze hun prooi.

Deze prooi bestaat voornamelijk uit vissen van 5 tot 15 cm., maar in extreme gevallen pakt hij ook kanjers van 30 centimeter!

's Winters, als het water
 vaak dichtgevroren is, heeft
 de vogel het heel wat moeilijker
 om aan een prooi te komen. Daar-
 om is hij dan vaak op het land
 te zien om af en toe een muisje,
 rat of mol te verschalken.
 Als de winter lang en streng is,
 komen veel reigers om van de
 honger.
 Gelukkig is niet elke winter
 streng en kunnen de reigers
 vroeg in het voorjaar beginnen
 met broeden.

Gert Verwoert '85

PERSBERICHT.

Sinds enkele jaren werken onderstaande organisaties (NOU en SOVON) nauw samen op het gebied van de informatievoorziening over vogelstudie.

Voor een bedrag van f.22,-- per jaar kunt u zich abonneren op het tijdschrift Limosa, een populair-wetenschappelijk tijdschrift dat viermaal per jaar verschijnt.

Limosa is een gezamenlijke uitgave van NOU en SOVON, waarin ook de redactie van het vroegere "Watervogels" deelneemt. Wilt u zich nog meer verdiepen in de vogelstudie, dan is het mogelijk lid te worden van de NOU. Behalve Limosa ontvangt u dan ook het engelstalige blad Ardea (tweemaal per jaar).

Bovendien organiseert de NOU regelmatig excursies, symposia en lezingen.

De minimumcontributie van de NOU bedraagt voor 1985 f. 60,-- per jaar voor leden geboren vóór 1960, f. 50,-- voor leden geboren in 1960, f. 40,-- voor leden geboren in 1961 en f.32,50

voor leden geboren na 1961 (jeugdleden). Voor gezinsleden bedraagt de contributie f. 15,-- (De latsten ontvangen geen tijdschriften).

Gezamenlijk organiseren NOU en SOVON in de maand december een jaarlijkse contactdag voor vogelaars.

Tijdens deze dag wordt informatie verstrekt over de laatste stand van de SOVON-projecten, kunnen plaatselijke en regionale groepen zich presenteren, zijn er stands van boeken en kijkers, enz. Kortom het is de RAI voor vogelend Nederland.

Proefnummers van de genoemde tijdschriften en nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij:

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU),

P/a Dr. A. Spaans

R.I.N.

Postbus 9201,

6800 HB ARNHEM

Samenwerkende Organisaties
Vogelonderzoek Nederland
(SOVON)

P/a J. Nap,

Henry Dunantstraat 7,

8264 AB KAMPEN.

Voor Limosa is aanmelding mogelijk door storting van f. 22,-- op girorekening 42 98 649 t.n.v. Limosa te Kampen.

Voor de NOU is betaling mogelijk via girorekening 125347 van de Nederlandse Ornithologische Unie te Katwijk.

TV-CURSUS.

Samen met de KRO organiseert Vogelbescherming sinds 2 november een cursus vogels kijken voor de beginnende geïnteresseerden. Deze cursus bevat een vogelgids, een boek waarin bijzonderheden over vogels vermeld staan, 30 handige raamstickers, 7 uitzendingen op de t.v. bij het KRO programma "Zeker weten" op zaterdagavond om ca. 19.40 uur en 7 wandelingen gehouden door de plaatselijke vogelwachten/werkgroepen.

Uiteraard heeft onze vogelwacht ook haar medewerking hieraan toegezegd en inmiddels zijn er al weer twee wandelingen achter de rug.

Op zondag 15 november b.v. stonden 's morgens vroeg 25 mensen gereed die door acht gidsen van ons werden rondgeleid.

Jammergenoeg was het weer niet zo goed (mistig) maar er werden toch enkele mooie waarnemingen gedaan zoals bonte kraai, ganzen hoog in de lucht, goudhaantjes, een bijna witte buizerd, sperwer en niet te vergeten ringmussen op korte afstand.

Voor leden van de Vogelwacht die eventueel nog interesse hebben voor het kursuspakket is dit te verkrijgen via Jan v.

Dommelen. Het kost f.39,50.

Natuurlijk zijn de wandelingen gratis ook al doe je niet aan de cursus mee. Daarom doe ik hierbij een oproep aan alle beginnende leden en ook aan de leden die vinden dat ze nog te weinig van de vogels af weten om vooral de wandelingen bij te wonen. Nodig ook gerust vrienden, kennissen etc. uit.

De t.v. uitzendingen zijn te zien op de volgende data: 11 jan., 15 feb., 22 maart, 26 april en 31 mei.

**vogel-
bescherming
heeft uw hulp
hard nodig.**

De wandelingen zijn op: 19 jan., 23 feb., 30 maart, 4 mei en 8 juni.

De wandeling van 19 jan. begint om 8.30 uur en er wordt vertrokken vanaf het bezoekerscentrum Slabroek.

Voor de volgende wandelingen kun je het best een week van tevoren contact opnemen met John of Jan-Willem Hermans.

(M)OOYPOLDER.

Zondagmiddag besloten Wim Janssen, John Hermans en Jan Verhoeven om eens een kijkje te nemen in de Ooypolder.

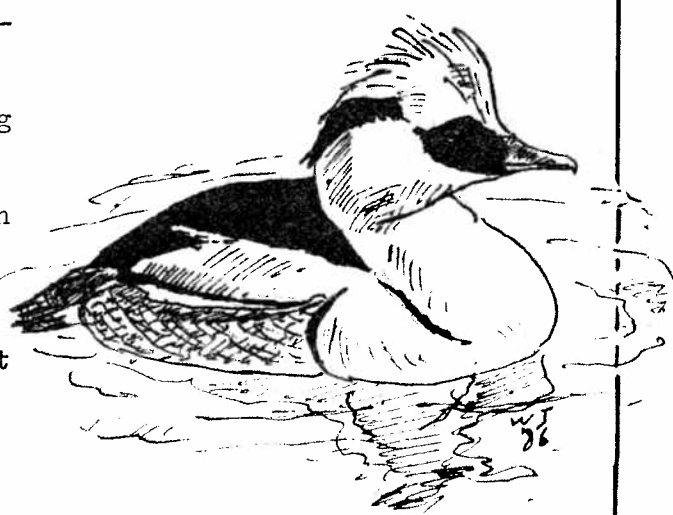
's Middags aangekomen zagen we allereerst 3 buizerden rondcirkelen. Bij de eerste waterplas zaten o.a. slobbeend, kokmeeuw, wilde eend, nonnetje, meerkoet, bergeend, kraakeend, wintertaling, blauwe reiger en grote zaagbek. Overgevlogen kwamen ekster, zwarte kraai en spreeuw en op de achtergrond een fazant.

Een eind verder gereden stopten we en zagen de eerste kolganzen overvliegen. Op het water smient, zilvermeeuw, aalscholver, wintertaling, tafeleend, grote zaagbek, nonnetje en nog enkele andere eendesoorten.

In het slik een groep kieviten en twee goudplevieren. In het weiland zat een grote groep grauwe ganzen en kolganzen met een 10 tal grote lijsters.

In een knotwilg zagen we een steenuiltje mooi zitten kijken met één oog open. Ook to-

renvalken waren aan het bidden en verder in een fruitboomgaard wel 250 kramsvogels en een buizerd zat prachtig op een paal, en overvliegende veldleeuwerikken en rietganzen.

Op de terugweg nog futen en weer eendesoorten en ganzen. Zo reden we tegen 4 uur weer voldaan naar huis. Zeker de moeite waard om eens te gaan kijken.

Nu stop ik met mijn verhaal over een middag vogelen in de Ooypolder.

Jan Verhoeven.

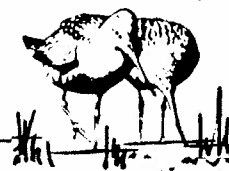

Een dagje vogelen.

Zoals bekend onder de vogelaars is de pier van Ijmuiden een uitstekende gelegenheid om een aantal min of meer zeldzame vogels te zien. Vandaar dat we als vogelwacht besloten hadden om op 17-11-1985 een excursie te houden naar de Pier. Helaas viel de belangstelling onder de leden tegen. Met maar een man of zes vertrokken we 's morgens vroeg vanaf het marktplein. Niet alleen het vroege tijdstip, maar ook de betrekkelijk dichte mist kan een reden geweest zijn voor enkele leden om niet op te komen dagen.

Aangekomen op de Pier bleek dat de mist er nog steeds hing, maar dat de zee uiterst rustig was. Het hek was daarom niet gesloten, zodat we over de gehele drie kilometer in zee stekende pier konden wandelen.

Aan de kust zaten al meteen een groot aantal meeuwsoorten, zoals kok-, zilver- en grote mantelmeeuw. We hadden al meteen een beetje geluk: op een honderdtal meter voor ons streek in zee een paartje ijseenden neer, een niet alledaagse verschijning, wat ons werd bevestigd door een vogelaar die goed op de

hoogte was van het vogelleven op en rond de pier.

Tijdens de wandeling over de pier zagen we telkens een jager-soort (de goede) over ons heen vliegen die we niet konden identificeren. Wel zagen we de jager zijn bijzondere jachttechniek toepassen. Dat bestaat uit het langdurig achtervolgen van verschillende soorten meeuwen, net zolang totdat ze het voedsel uitbraken. Dit wordt dan het hostje voor de jager.

Tussen de rotsblokken die diener als zeewering zagen we nogal wat paarze strandlopers. Deze vogels vallen op door hun tamheid. Tot op enkele meters konden we ze benaderen en we hebben er een aantal mooie dia's van kunnen nemen. Aan het einde van de pier zagen we veel drieteenmeeuwen vliegen. Oppervlakkig lijken deze meeuwen veel op kok- en stormmeeuwen, maar de kleur van de poten van drieteenmeeuwen is zwart.

Op de terugweg halverwege de pier zagen we welke jagersoort er nu telkens over ons hoofd had gevlogen. Maar liefst vier exemplaren van de donkere fase van de middelste jager en één exemplaar van de lichte fase zaten op een tiental meters voor ons op de pier. Eén exemplaar konden we zelfs tot op twee meter benaderen. Zondermeer prachtig.

Vlak voor de kop snert zagen we nog een zwarte zeeëend en diverse duikers waarvan we, door de mist, de identiteit niet konden vaststellen.

Omdat het nog vroeg was besloten we om de verdere dag te besteden aan een excursie naar de Flevopolders. Aangekomen bij de Oostvaardersdijk zagen we het gebruikelijke beeld van het IJsselmeer in de winter, namelijk duizenden en nog eens duizenden tafel-, kuif- en andere eendesoorten.

Speciaal wil ik de aandacht vestigen op de prachtige brilduiker, een duikeend die in de wintertijd ook nogal eens het Hemelrijk wil bezoeken.

Vooraf het mannetje met zijn scherpe zwart/wit tekening valt op tussen de andere eendesoorten.

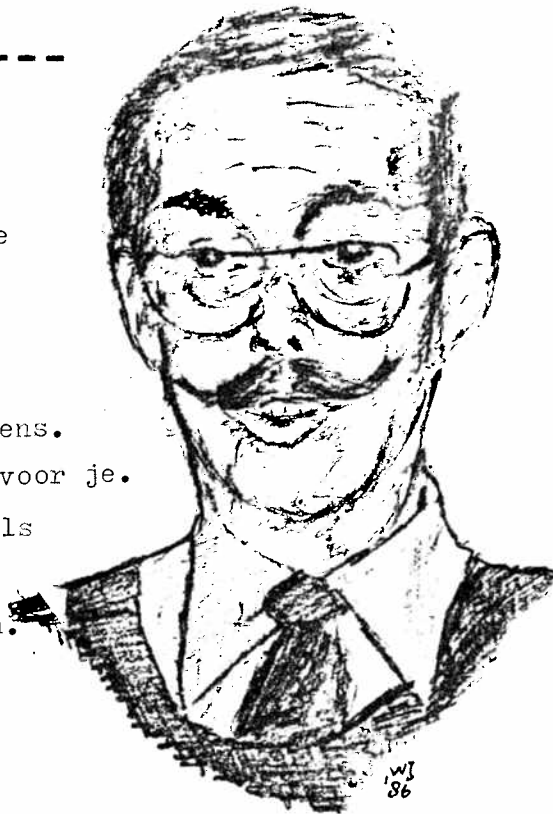

Om jullie een indruk te geven van de soortenrijkdom even een opsomming van de soorten eenden die je pakweg in twee uur tijds kunt zien: tafeleend, kuifeend, pijlstaart, brikduiker, grote zaagbek, wilde eend, kraakeend, bergeend, slobeend en smient. Bij de Oostvaardersplassen kregen we de Wilde zwaan en de knobbelswaan te zien. Later op de dag zagen we ook nog de kleine zwaan, zodat we die dag alle regelmatig in Nederland vertoevende zwanen op de soortenlijst konden bijschrijven. Na nog even bij de "Kievitslanden" te hebben gekeken, 's zomers een weidevogelreservaat, maar 's winters een pleisterplaats voor grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen, gingen we via Harderwijk weer op weg naar huis.

In gesprek met ----

Voor ondergetekende de uiterst moeilijke taak om de rubriek "In gesprek met...", die al enige tijd door Margreet Hoefnagels werd verzorgd, te continueren. Want dat Margreet dat goed deed, daar zijn we het allemaal over eens. Je zag de personen als het ware voor je. De bedoeling is dan ook om, middels deze rubriek, mensen van De Vogelwacht beter te leren kennen.

Eindelijk was het dan gelukt om een gesprek met Jan van Dommelen te arrangeren. Uit deze eerste zin kun je al opmaken dat we hier te maken hebben met een druk bezet iemand. Daags na Kerst was het goed toeven in Huize van Dommelen. Overigens de hele familie is direct of indirect bij De Vogelwacht betrokken. Zijn vrouw Maria, dochter Gina en hijzelf zijn tevens I.V.N.lid. Ook onze secretaris komt daar regelmatig over de vloer. Zoon Peter is, in de tijden dat hij het minder druk had met zijn studie, 4 jaar lid geweest van De Vogelwacht. Enfin, na deze eerste kennismaking en een goede bak koffie ging het naar boven naar de werkkamer van Jan. Daar binnengekomen viel mijn oog direct op een vervaarlijk uitziende steenarend. Gelukkig was het geen echte. Opvallend was ook de grote diacollectie van zo'n slordige 5.000 dia's, die hoofdzakelijk tijdens vakantie's e.d. gemaakt zijn. Wetenswaardigheid is verder nog dat, voordat ik goed en wel uitgekeken was en mijn schrijfbloc en ballpoint had gepakt, Jan al tien minuten volgepraat had. Dit verraadt al een beetje zijn enthousiasme

waarmee hij te werk gaat. Dat Jan onze penningmeester is, weet iedereen. De taken die hij daaromheen nog op zich neemt zijn niet meer in tijd om te zetten. Dit noemen we gewoonweg clubliefde. Laten we bij het begin beginnen. Een jaar of acht geleden is hij via een krantenbericht en een daaropvolgende wandeling bij "De Maashorst" lid geworden van De Vogelwacht. Voor die tijd heeft hij in vele andere organisaties en verenigingen het voortouw genomen, zoals: districtsbestuurslid jeugdsectie volleybal, jeugdleider Saturnus de Molen, organisatie Trap In, medeoprichter buurtvereniging, bestuurslid en penningmeester P.L.C. Binnen de Vogelwacht, die ruim tien jaar geleden vanuit het I.V.N. is opgericht, vervult Jan vanaf 1982 het penningmeesterschap. Mede dankzij zijn bemoeienis is De Vogelwacht op 7 febr. 1983 een zelfstandige vereniging geworden. Denk maar eens aan het opstellen van de statuten e.d. In die tijd heeft hij ook erg veel tijd gestoken in het opzetten van een vogelcursus. In eerste instantie voor eigen leden. Later ook voor niet-leden, waarvan hij nu de cursusleider is.

Andere werkzaamheden zijn: tentoonstellingen organiseren, manifestaties, lezingen (o.a. Donaudelta en Trektocht door de natuur), public relations (hieronder valt ook het introductieboekje van de Vogelwacht dat onlangs is uitgebracht). Ook gidsen voor publiek vindt Jan een aangename bezigheid.

Op dit moment vergen de plannen rond de oeverwaluwenwand op Hemelrijk de nodige aandacht, waarvan het unieke is dat twee ogeenschijnlijk tegenstrijdige belangen hier verenigd zijn; nl. die van natuurbehoud en recreatie. Laten we hopen op een goede afloop.

Overigens zou Jan geen échte penningmeester zijn als hij geen verkoopartikelen had. Vandaar dat allerlei verkoopactiviteiten worden ontplooit. (zie ook: brochure verkoopartikelen). Dankzij deze extra bron van inkomsten heeft de vereniging wat meer financiële armslag gekregen. Dit om de diverse activiteiten te kunnen ondersteunen. Zo heeft hij wel eens oude vogelkalenders verzameld waarvan hij de vogelplaten had ingelijst. De

opbrengst hiervan ging naar de vereniging. Dit ontlokte wel eens de uitspraak: "Jan, die verkoopt zijn jas nog!" Recentelijk heeft hij ook nog plaats enomen in de stuurgroep "Fauna Beheer", waar hij de plaats heeft ingenomen van Chris v. Lieshout. Vanwege deze ontwikkelingen heeft hij zich uit de redactie van het clubblad teruggetrokken. Mocht nu de vertwijfelde lezer of lezeres zich afvragen of dit niet een volledige baan is: nee, want in zijn dagelijks leven is Jan arbeidstherapeut op Huize Padua, waar hij iedere dag met de fiets naar toe gaat. Zo fietst hij wel zo'n 10.000 km. per jaar. Dit is dan ook een van zijn vele hobby's. Daarnaast houdt hij ook van wandelen en tekenen.

Op de vraag wat hem nou precies in vogels interesseert antwoordt hij dat hij niet alleen naar de vogels zelf kijkt, maar ook naar de omgeving waarin een vogel zich bevindt, zoals planten en bomen. Ook de beweging van vogels, hun gedrag en zang trekken zijn aandacht. Hij kan zo wel een uur naar de fraaie zang van een nachtegaal luisteren. Ook het monotone geluid van een veldleeuwerik of de triller van een winterkoning klinken hem als muziek in de oren. Mooi om te zien is een groep staartmezen, die in een berkeboom de vreemdste capriolen uithalen. Speciale interesse genieten verder de specht, de wielewaal en het steenuiltje. In Zuid-Frankrijk heeft Jan enkele jaren geleden de hop en de grauwe klauwier bestudeerd.

Gezien de steeds groter wordende bedreiging van het milieu waarin zich deze vogels bevinden, dringt de noodzaak om verdere aantasting tegen te gaan. De belangrijkste functie van De Vogelwacht is: het behartigen van de belangen van alle in het wild levende vogels. Aan de hand hiervan worden dan beslissingen genomen. Het behartigen kan op zowel directe als

indirecte manier gebeuren. Directe hulp bestaat o.a. uit het plaatsen van nestkasten en het bijvoederen etc. Indirect is het geven van cursussen en het houden van lezingen, excursies e.d. bevorderlijk voor de parate kennis die nodig is om agequate hulp te kunnen verlenen. Educatie staat daarom ook hoog in het vaandel geschreven. Door verkoop van artikelen verkrijgt men meer publiciteit waardoor het publiek, naar men hoopt, meer bereik voor de vogels in de vrije natuur krijgt. Op dit moment heeft De Vogelwacht nog te weinig actieve leden. De grootste wens van Jan is dan ook: méér actieve leden. Vroeger was het zo dat met een klein groepje enthousiastelingen een beperkt aantal activiteiten werd opgezet. Nu is het zo dat met hetzelfde aantal mensen méérdere taken moeten worden verricht. Wil men nog een werkbare situatie houden, dan zal men een bredere basis moeten hebben. Het is een hobby, het mag geen moeten worden. Een andere wens is: een eigen onderkomen voor De Vogelwacht. Een ruimte die multifunctioneel zal moeten zijn (ontmoetingsplaats, opslagruimte, vergaderingen, lezingen, cursussen etc.) Dit alles zal de betrokkenheid van de leden alleen maar groter maken. Laten we hopen dat voornoemde wensen in het komende jaar realiteit zullen worden!

Peter Noy.

Op een kiekendief.

Toen vorig jaar te Scharendijke
de r weer in de maand ging prijken
slikte een kiekendief, hoe mal,
zijn levertraan met r en al
en stal in stede van een kieken
als kriekendief het ochtendkrieken.

SNACKBAR
'NARDJE'

HOEK REINOLDSTRAAT - MAATSESTRAAT
U D E N

HET ASSORTIMENT IS ERG UITGEBREID
EN VAN ZEER GOEDE KWALITEIT.

Dagelijks geopend van 12.00 - 24.00 uur.
's Maandags gesloten.

24 UURS
wolvers' service
uden

TEL. 04132 - 64691

ONDERHOUD/REPARATIE C.V.INSTALLATIE
SCHOONMAKEN GASHAARDEN
WARMWATER VOORZIENING
RENOVATIE DAKEN EN DAKGOTEN
SCHOORSTEENVEGEN

GEEN VOORRIJKOSTEN.

SWIFT

Waar het gezichts- veld ophoudt gaan de Swift prismakijkers verder.

ker voor welk doel, waarin
Swift kijkers zich onder-

scheiden van anderen op
grond waarvan U een kijker
selecteert.

Een neutraal testresultaat,
gratis beschikbaar overtuigt
U van de kwaliteit. Bovendien
Swift geeft U nog een
leven lang garantie ook. En
dat doet men niet zomaar.
Dat kan alleen als je zeker
van je zaakje bent, wanneer
je objectief het verdient.

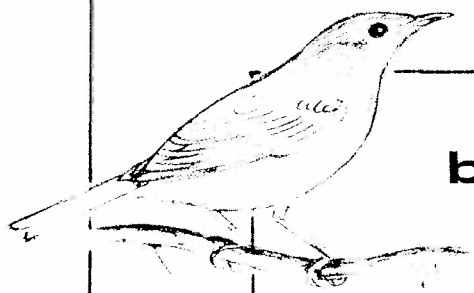
Swift kijkers
zijn een kombi-
natie van Amerikaanse
Know How en Japanse pre-
cisie. Naast kijkers voor al-
gemeen gebruik brengt Swift
een minikijker, observatiekij-
kers, Audubon natuurkijker,
Stormking Luchtverken-
nings en marinekijker, ele-
gante en compact gebouwde
dakkant kijkers. Swift vertelt
U in de catalogus welke kij-

**Swift een combinatie van Amerikaanse
know-how en Japanse precisie.**

Uw Swift Dealer:

van Maaren Optiek
Marktstraat 8 Uden
04132 - 61616

Technische Technische bv 521 NE Wormerveer

bel de buitenlijn

023 - 356164

